

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

§. II. Quoties testes produci possint, & an testes jam aliàs producti iterum
reduci possint in eadem causa?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

ius, quod prius illi tribuerat) nisi in continenti dictum suum revocet, & corrigat. *Præterea 7. De testibus cogend.* Vel nisi probabilissimam rationem sui erroris afferat, si ex intervallo contrarium deponat; vel nisi prior depositio facta fuisset extra torturam, posterior in tortura, si personæ sint tales, ut fides illis non habeatur extra torturam; vel posterius dictum variis præsumptionibus & conjecturis adminiculatum sit, vel prius dictum in iudicio nullo, aut sine Juramento depositum sit, vel in causa hæresis contrarium dicat posterius, quam prius dixerat.

Quod si verò contrarium dixerat testis extra iudicium illi, quod in iudicio deposuit, regulariter standum est illo, quod in iudicio deposuit, non tantum iuramenti, sub quo in iudicio deposuit, cum extra iudiciale dictum sub nullo iuramento dictum fuerit, sed ad evitandas etiam perjuriorum pœnas, & ob reverentiam iudicij, nisi utraque deposito iuramento firmata esset, aut prima, depositis multis conjecturis & præsumptionibus adminicularetur &c. quamvis prius extrajudiciale dictum multum detrahac iudiciali depositioni, ut in tali casu Iudex sententiam ferre non possit ad depositionem talem iudicalem.

SECTIO IV.

De productione & receptione Testium, eorumque examinatione.

§. I.

Quando producendi, & recipiendi sint Testes.

EX dictis jam patet, regulariter quidem & ordinariè producendos ac re-

cipiendos testes esse post litem contestatam, plures tamen esse causas & causas in quibus produci, & recipi possunt etiam ante litem contestationem, pro Tit. 6. dictum, & habetur etiam c. *Colim 34. & e. Significavit 41. h. t.* Postquam tamen casu quo tempore lata sententia testes quidem adhibiti fuerunt, sed nolum super his instrumentum publicum confectum sit, petente eo postmodum pro quo sententia lata est, implorato iudicis officio testes denuò vocari, & depositiones eorum in instrumento publico in scripturam à Notario redigi, ut sumitur ex c. *Albericus 42. h. t.*

§. II.

Quoties testes produci possint, & an testes jam alias producti iterum reduci possint in eadem causa?

Regulariter non nisi tres producti testes admitti possunt, quod si eisdem testes, si testificati non dicantur, produci possint iterum, ut in antiquis articulis, vel etiam novis, c. *stientis 46. h. t.* Ex causa tamen publica cum solemnitate legali quarta etiam productio testium dari, & concedi potest. *In causis 15. & c. Ultra 55. h. t.* nec potest per se renatam testium multitudinem, & multam illorum depositionum lites nimium protrahantur, & ne periculum sit evulgandorum eorum, quæ testes deposuerunt, aut subornationis aliorum, nisi prius quam tertia productio ab utraque parte ulteriori productioni renunciarint: & quamvis quarta productio testium ex causa concedi possit à Iudice, debet tamen pars petens quartam productionem præstare Juramentum, quod attestaciones testium nec sine

adverse partis . nec per se , nec per alios suppresserit , aut occultaverit , quod depositiones testium non exploraverit , nec perscrutatus sit (non obest tamen , obiter eas legisse tantum , aut referri audivisse , cum ex tali casu nulla videatur subornationis præsumptio posse oriri) & quod hanc quartam productionem non petat malitiosè & dolosè , &c. in quibus consistit solemnitas illa legalis , cuius meminerunt jura : quâ suppositâ , si tamen cesset subornationis præsumptio , & partes non renuntiaverint ulteriori testium productioni , potest illa pars , quæ petivit quidem ulteriorem productionem , cui tamen illa concessa non fuit sine justa causa , à gravamine hoc & sententia hac interlocutoria , quæ vim definitivæ habet , non tantum de jure Canonico , sed etiam de jure Civili appellare , cum beneficium à lege indultum non sit alicui auferendum , juxta Reg. Juris 17. in 6 prout deciditur etiam in c. Significaverunt. 26. h. t.

§. III.

Quomodo producendi, & recipiendi sint testes : & quomodo puniantur impediens productionem & receptionem eorum ?

Ad testium validam receptionem debet pars contra quam producuntur , citari , c. In nomine 2. h. t. (ne videantur recepti tantum in favorem producentis , & in odium alterius partis absentis) ita tamen , ut pars adversa citari tantum debeat , ad videndos testes , qui contra eam producuntur , & articulos super quibus producuntur , ac audienda eorum jura-

menta , non tamen ad audiendas eorum depositiones & dicta , quæ secreto & sigillatim à Judice coram Notario recipienda sunt ; & est hæc citatio usque admodum necessaria , ut nullius momenti sint contra non citatum receptæ attestaciones , nisi Iudex ex officio procedat per inquisitionem generalem , aut periculum sit in mora , vel ratione causæ , vel ratione testium aliò abitorum , vel ratione probationum aliàs omittendarum ; aut pars , contra quam producuntur testes , per se sit præsens , ita ut nulla citatio necessaria sit.

Qui verò testes impediunt , quod minus testimonium perhibeant veritati , aut ne producantur , & recipiantur , sunt excommunicandi , prout constat ex c. Constitutus 45. h. t. Et si qui juraverint , testimonium se non duros contra partem aliquam , hoc juramento velut iniquo non obligantur , & compelli possunt ad testificandum , si attestaciones nondum sint publicatæ , nec renuntiarum productioni testium. c. Intimavit. 18. h. t. Debent autem testium attestaciones sumptibus producentium fieri , cum regulariter sumptus ille præstare debeat , in cujus gratiam a Deus celebratur.

§. IV.

De examine Testium , & in primis à quo sint examinandi ?

Examinandos esse à Iudice , constat ex authen. Vi defuncti. Co. cap. 11. ludi etiam. Novell. 60. junctâ à Gloss. V. testibus. Ita tamen ut possit Iudex eorum longè fortassis absentium , examen alteri committere , & depositiones descriptas